

правичности код обичних људи.

1. ПОРЕКЛО И НАСТАНАК ПАРЛАМЕНТА

Парламент потиче из Енглеске и настао је из дуге (вековне) борбе племства за ограничавање владаревог апсолутизма и учешће у власти уз њега или поред њега. Та борба је започета још 1215. год. када је крупно племство и свештенство приморало краља Јована без Земље да изда Велику повељу о слободама и призна поред себе још једну власт – један сабор архиепископа, опата, грофова, великих барона и других непосредних вазала круне. Овај сабор феудалне властеле – племства и свештенства ограничио је владара у финансијској (пореској) власти јер је Повељом био овлашћен да даје сагласност на установљавање нових дажбина које би владар разрезао својим вазалима. Са овим општим саветом краљевства – телом састављеним од највишег племства и свештенства зачета је пракса саветодавних тела које је краљ сазивао и на чије савете или помоћ се ослањао у доношењу својих важних одлука. Тако је у Енглеској већ средином XII века сазвано прво представничко, односно саветодавно тело под називом Велики савет (Magnum concilium) које је имало да пружа помоћ, односно даје савете владару у многим државним (краљевским) одлукама, а пре свега је то било саветодавно тело монарха у законодавним стварима. У почетку је Велики савет био састављен из највишег племства и црквених великодостојника (барона и прелата), да би се временом његов састав проширио обухватањем и представника грофовија и градова са повељама као и представника нижег племства. Тако се и дошло до првог парламента, тзв. Парламента узора (Model parliament) који је сазван давне 1295. год. да би крајем XIX века енглески парламент добио коначну физиономију поделом на Горњи дом и Доњи дом (Дом комуна). Тако је енглески парламент прошао свој пут развоја од чисто племићке скупштине па до представничког органа – народног представништва (у правом смислу те речи) у коме су били заступљени сви друштвени слојеви, а пре свега онај најважнији који је чинило грађанство. Док је у почетку парламент имао само финансијску (пореску) власт, временом се његова улога ширила и на законодавне ствари па је постао и законодавни чинилац, уз краља. Та законодавна власт парламента се развила из његовог права молбе и жалбе које је примао од грађана у вези са разним злоупотребама власти, неправедног суђења и сл. и које некад нису могле другачије да се реше сем законима. Уз то, краљ је био принуђен да прихвати улогу парламента у законодавству јер је само тако могао да дође до све већих прихода резезивањем нових пореза на